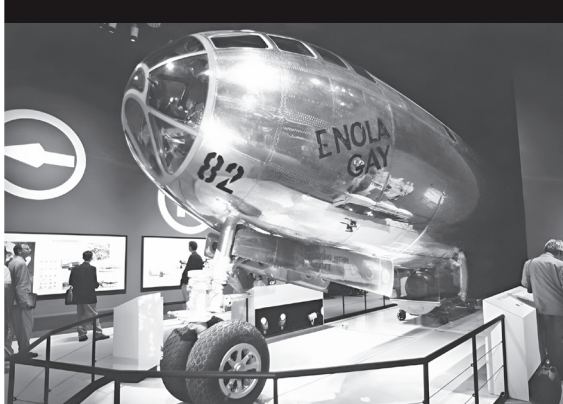

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΚΡΙΘΑΡΑ**
tz.krithara@realnews.gr

Η ογδοηκοστή επέτειος μιας από τις πιο «μαύρες» σελίδες της παγκόσμιας ιστορίας βρίσκει τον πλανήτη πιο κοντά στο ολέθριο πυρηνικό παρελθόν του από ποτέ. Την ώρα που αυξάνεται η ανησυχία για την κλιμάκωση της σύρραξης ανάμεσα στο Ισραήλ και το Ιράν -υπό τον φόβο να χρησιμοποιηθούν αυτή τη φορά τα πυρηνικά οπλοστάσιά τους- συμπληρώνονται ογδόντα χρόνια από τη ρίψη της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι. Ο βομβαρδισμός των δύο ιαπωνικών πόλεων από τις ΗΠΑ στις 6 και στις 9 Αυγούστου του 1945 παραμένει η μοναδική -έως τώρα- πολεμική πυρηνική επίθεση στην Ιστορία, με δεκάδες χιλιάδες νεκρούς και ανυπολόγιστες ζημιές για την υγεία, για τον ψυχισμό, αλλά και για την επόμενη ημέρα στις ζωές πολλών εκατομμυρίων ανθρώπων. Η αμερικανική επίθεση, που έχει θεωρηθεί έγκλημα πολέμου, αποτελεί μέχρι σήμερα ορόσημο μιας σκοτεινής εποχής, η οποία μνημονεύεται για να υπενθυμίζει στις νεότερες γενιές πού μπορούν να οδηγήσουν η ανεξέλεγκτη παραγωγή όπλων, ο πόλεμος και η χρήση του «τελικού όπλου».

Το αεροσκάφος **Enola Gay** μετέφερε την ατομική βόμβα που έριξε στη Χιροσίμα

Ογδόντα χρόνια από τον όλεθρο

Η επέτειος του βομβαρδισμού της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι, σε μια περίοδο που πυρηνικές δυνάμεις απειλούν η μία την άλλη, έρχεται να θυμίσει στην ανθρωπότητα το μέγεθος της τραγωδίας

Η συζήτηση γύρω από την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας και τη δημιουργία αντίστοιχων οπλοστασίων είναι ίσως πιο επίκαιρη από ποτέ, αφού όλο και περισσότερες χώρες αναπτύσσουν ή αποκτούν πρόσβαση σε πυρηνικά όπλα και οι έλεγχοι που διεξάγονται διεθνώς είναι ελάχιστοι - αν όχι ανύπαρκτοι. Εδώ και μερικά χρόνια ελέγχεται το Ιράν, ενώ είναι γνωστό πως το Ισραήλ ήδη διαθέτει πυρηνικά όπλα. Επίσης, έχουν σιωπηλά επιτραπεί στο Πακιστάν και στην Ινδία η ανάπτυξη και η απόκτηση πυρηνικών όπλων. Αποτέλεσμα είναι ότι, ενώ επισήμως πυρηνικές δυνάμεις είναι μόνο οι ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα, Γαλλία, Βρετανία, άλλες δύο χώρες (Ινδία, Πακιστάν) διαθέτουν, όμως υπάρχει βεβαιότητα για το Ισραήλ αλλά και για τη Βόρεια Κορέα που έχει πραγματοποιήσει σχετικές δοκιμές.

Η βόμβα που κατέστρεψε τη Χιροσίμα ήταν τύπου ουρανίου 235 και οι Αμερικανοί στο κέντρο συναρμολόγησης του Αλαμογκόρντο της είχαν δώσει το προσωνύμιο «Little Boy» («Αγοράκι»). Σε αντίθεση με τη βόμβα πλουτωνίου που ακολούθησε τρεις ημέρες αργότερα στο Ναγκασάκι, το «Αγοράκι» δεν είχε δοκιμαστεί και κανείς δεν μπορούσε να εκτιμήσει τις συνέπειές του. Υπολογίζεται

πως 70.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν με τη ρίψη της βόμβας, ενώ χιλιάδες πέθαναν λίγα χρόνια αργότερα ή απέκτησαν μόνιμα προβλήματα υγείας λόγω της ραδιενέργειας που εκλύθηκε. Από την πόλη διασώθηκαν ο θόλος και ο σκελετός του κτιρίου που στέγαζε την εμπορική έκθεση της περιφέρειας. Για συμβολικούς λόγους, τα συγκεκριμένα συντρίμια αποτελούν πλέον Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από την UNESCO. Στην περίπτωση της Χιροσίμα, οι αρχικές απώλειες ήταν λιγότερες χάρη στην ιδιομορφία του εδάφους της, ωστόσο οι επιπτώσεις από τις τεράστιες ποσότητες ραδιενέργειας ήταν εξίσου φονικές για τον πληθυσμό της περιοχής.

70.000

άνθρωποι σκοτώθηκαν με τη ρίψη της βόμβας στη Χιροσίμα, ενώ χιλιάδες πέθαναν λίγα χρόνια αργότερα ή απέκτησαν μόνιμα προβλήματα υγείας λόγω της ραδιενέργειας που εκλύθηκε

Απόφαση Τρούμαν

Για να προχωρήσουν οι αμερικανικές δυνάμεις στις ρίψεις των βομβών, προηγήθηκε προσωπική απόφαση του τότε Προέδρου των ΗΠΑ, **Χάρι Τρούμαν**. Ο Πρόεδρος Τρούμαν παρέκαμψε τις ενστάσεις των επικεφαλής των ενόπλων δυνάμεων και υπέγραψε το σχετικό διάταγμα. Θεωρούσε πως αυτός ήταν ο μοναδικός τρόπος να κλείσει άμεσα το μέτωπο του Ειρηνικού και να λήξει ο πόλεμος, ενώ υποστήριζε ότι τα θύματα από τη ρίψη των βομβών θα ήταν λιγότερα σε σχέση με το σενάριο μιας ενδεχόμενης απόβασης των Αμερικανών στην Ιαπωνία, η οποία θα είχε απώλειες και για τον αμερικανικό στρατό. Δεν ήταν, όμως, λίγες οι φωνές που χαρακτήριζαν την απόφαση του Τρούμαν ως επίδειξη δύναμης των ΗΠΑ απέναντι σε αντιπάλους και συμμάχους, η οποία θεωρείται από πολλούς ιστορικούς το σημείο έναρξης του Ψυχρού Πολέμου.

Η απόφαση για τον βομβαρδισμό της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι ελήφθη ουσιαστικά αμέσως μετά τη νίκη των συμμαχικών δυνάμεων εναντίον της ναζιστικής Γερμανίας. Στα τέλη του Ιουλίου του 1945, οι ηγέτες των Συμμάχων (της Βρετανίας, των ΗΠΑ και της Σοβιετικής Ένωσης) εξέδωσαν τη Διακήρυξη του

Πότσταμ, προτείνοντας στην Ιαπωνία όρους για την παράδοσή της. Συγκεκριμένα, το τελεσίγραφο που έδωσαν στους Ιάπωνες αναφερόταν σε επίθεση των Συμμάχων στην ηπειρωτική χώρα, εάν δεν συμφωνούσαν με τους όρους των νικητών. Η Ιαπωνία απάντησε αρνητικά στο τελεσίγραφο των Συμμάχων, γεγονός που ενίσχυσε στην αμερικανική πλευρά την επιλογή της «τελικής λύσης». Όπως υπογραμμίζουν ιστορικοί διάφορων σχολών και εθνικοτήτων, ο όρος «ατομική βόμβα» δεν είχε συμπεριληφθεί στο τελεσίγραφο. Η Διακήρυξη του Πότσταμ έκανε λόγο για «αναπόφευκτη και πλήρη καταστροφή του ιαπωνικού στρατού», ο οποίος δεν θα μπορούσε να αποφύγει την πλήρη ισοπέδωση.

Εκκλήση

Με αφορμή τη συμπλήρωση 80 ετών από τον πυρηνικό όλεθρο στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι, αλλά και λαμβάνοντας υπ' όψιν τις τρέχουσες εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο, η Διεθνής Εκστρατεία για την Κατάργηση των Πυρηνικών Οπλων (ICAN) απευθύνει έκκληση στην οποία επισημαίνει ότι «η απειλή εκ νέου χρήσης πυρηνικών όπλων σε συγκρούσεις ή η απειλή ενός ατυχήματος είναι πολύ υψηλή, αν όχι υψηλότερη όσο ποτέ άλλοτε». Παράλληλα, σημειώνεται από το ICAN πως «οι γεωπολιτικές εντάσεις στις οποίες εμπλέκονται πυρηνικά εξοπλισμένα κράτη αποτελούν έναν αυστηρό κώδωνα κινδύνου». Με μια αρκετά πολυπλοκή διατύπωση, επισημαίνεται στην ανακοίνωση ότι «δεν είναι η κατάλληλη στιγμή να μειώσουμε τις φιλοδοξίες μας για την κατάργηση των πυρηνικών όπλων».